

2026 METŲ XXXV LIETUVOS MOKINIŲ ISTORIJOS OLIMPIADA

Vytauto Didžiojo asmenybė Lietuvos istorijoje (apie 1350–1430)

III ETAPO VERTINIMO INSTRUKCIJA

I DALIES ATSAKYMAI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	C	B	C	B	D	A	B	C	D
11	12								
A	D								

II DALIES ATSAKYMAI

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
13	<p>Žalgirio mūšis buvo laikomas išimtinai lietuvių laimėjimu ir lenkų įtakos menkinimas.</p> <p>Paaiškinimas – stiprino besiformuojančios LDK politinės tautos identitetą ir istorinę savimonę.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
14	<p>Pabrėžiamas lietuvių ir lenkų bendras laimėjimas.</p> <p>Paaiškinimas – pabrėžiamas lenkų ir lietuvių buvimo vienoje valstybėje būtinumas.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
15	<p>Akcentuojami lietuvių ir lenkų skirtumai, pabrėžiant antraeilius mūšio aspektus, pavyzdžiui, mūšio vado klausimą ir pan.</p> <p>Paaiškinimas – stiprinimas priešiškus lenkams (Šiuo laikotarpiu Žalgirio mūšio tema paverčiama sudėtine Vytauto įvaizdžio dalimi).</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
16	<p>Sovietiniais metais pabrėžiama lietuvių ir rusų draugystė neakcentuojant lenkų vaidmens.</p> <p>Paaiškinimas – taip buvo siekiama pabrėžti priešiškus Vakarų pasauliui (visų pirmą Vakarų Vokietijai).</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
17	<p>Stengiamasi objektyviai pavaizduoti lietuvių ir lenkų vaidmenį mūšyje (nustojama naudoti mūšį priešų įvaizdžio kūrimui).</p> <p>Paaiškinimas – tautinio identiteto stiprinimas.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>

	Mažėjant tautos išlikimo pavojui Žalgirio mūšis įgauna vien istorinės temos reikšmę, kuria domisi tik istorikai ar su šia sritimi susiję žmonės. Pabrėžtina, kad Žalgirio mūšis niekad nevaaidino lietuvių istorinėje atmintyje tokio vaidmens kaip Vytauto asmenybė.		
18.	Klaida – 1411 m. Klaidos taisymas – 1409 m. Klaida – žemaičių Klaidos taisymas – prūsų Klaida – Horodlės Klaidos taisymas – Salyno	6	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai. <i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti penki atsakymai. <i>6 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti šeši atsakymai.
19.	Klaida – 1382 m. Klaidos taisymas – 1390 m. Klaida – Žemutinę pilį Klaidos taisymas – Kreivąją pilį Klaida – Krokuvą Klaidos taisymas – Astravą	6	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai. <i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti penki atsakymai. <i>6 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti šeši atsakymai.
20.	Klaida – 1398 m. Klaidos taisymas – 1399 m. Klaida – Maskvą Klaidos taisymas – Aukso ordą Klaida – stačiatikius Klaidos taisymas – totorius (musulmonus)	6	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai. <i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti penki atsakymai. <i>6 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti šeši atsakymai.
21	(Petras) Rimša	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
22	„Du kalavijai“	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
23	„Kryžiuočiai“	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
24	(Kazys) Puida	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
25	Kaune	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.

26	Trakai	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateikti du atsakymai.
27	Raportų knyga	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
28	Didysis antspaudas	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
29	(Janas) Mateika	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
30	Šv. Mikalojaus	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
31	Metai – 1382 m. Vardas – Ona.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
32	Vardas – Kęstutis. Jis buvo nužudytas.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
33	Teritorija – Žemaitiją iki Nevėžio. Metai – 1384 m.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
34	Vidaus politikos – Jogailos ir Vytauto karas. Išsprendimas – Jogaila ir Vytautas sudarė Astravos sutartį. Vidaus politikos – Ordino tęsiamas karas su Lietuva. Išsprendimas – Žalgirio mūšyje Ordinas patyrė triuškinantį pralaimėjimą.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
35	Galimi atsakymai 1. Grėšė, kad Kryžiuočių ordinas gali atplėšti daugiau Lietuvos žemių. 2. Jogailai reikėjo patikimo valdovo Lietuvoje, kuris užtikrintų tvarką ir gintų šalį. 3. Karas alino Lietuvą ekonomiškai. 4. Politinis kompromisas buvo naudingesnis nei karas.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
36	Galimi atsakymai 1. 1382 m. Dubysos sutartis – numatė Lietuvos krikštą ir taiką, bet ordinas jų nevykdė ir toliau veikė prieš Lietuvą. 2. 1392 m. Astravos sutartis – nustatė Vytauto ir Jogailos santykius bei Lietuvos stabilizavimą, tačiau	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.

	<p>ordinas ir toliau rėmė Vytauto priešininkus.</p> <p>3. 1398 m. Salyno sutartis – Lietuva užleido Žemaitiją, bet ordinas nepaisė susitarimų ribų ir tęsė ekspansiją.</p> <p>4. 1404 m. Racionžo sutartis – iš naujo patvirtino Žemaitijos atidavimą, tačiau ordinas persistengdavo, kišdavosi į Lietuvos vidaus reikalus ir provokuodavo konfliktus.</p> <p>5. 1410 m. paliaubų ir derybų dokumentai po Žalgirio – ordinas vilkino ir pažeidinėjo įsipareigojimus, kad išvengtų realių teritorinių nuostolių.</p> <p>6. 1411 m. Torunės taika – ordinas ignoravo nuostatus dėl Žemaitijos gyventojų teisių ir dažnai pažeidinėjo sienų režimą.</p>		
37	<p>Imperatorius – Zigmantas Liuksemburgas.</p> <p>Karo pavadinimas – Golubo karas.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
38	<p>Sutartis – Melno taika. Metai – 1422 m.</p> <p>Galimi atsakymai</p> <p>1. Pagal Melno taiką Vokiečių ordinas galutinai atsisakė Užnemunės (Sūduvos) ir Žemaitijos.</p> <p>2. Lenkija atgavo tik Nieszawos žemę ir pusę Vyslos vagos nuo Dravantos žiočių iki Pamario žemės.</p> <p>3. Lenkija ir Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė įsipareigojo neberemti husitų.</p> <p>4. Kryžiuočiai įsipareigojo grąžinti Lietuvai senuosius dokumentus, kuriuos jie anksčiau buvo gavę iš popiežių ir Šventosios Romos imperijos imperatorių ir kuriais grindė savo pretenzijas į žemes, pagal Melno taiką pripažintas Lietuvos Didžiajai Kunigaikštystei.</p> <p>5. Numatyta laisva prekyba, abi susitariančios pusės įsipareigojo grąžinti pabėgusius nelaisvus valstiečius, paleisti karo belaisvius.</p>	5	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.</p> <p><i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti penki atsakymai.</p>
39	<p>Galimi atsakymai</p> <p>1. Po Žalgirio mūšis Kryžiuočių ordinas neprarado visų valdų.</p> <p>2. Ordinas siekė išsaugoti politinę ir karinę įtaką.</p> <p>3. Tarptautinė diplomatija vilkino sprendimus.</p> <p>4. Ekonominiai interesai buvo labai svarbūs.</p> <p>5. Religinis aspektas ilgai išliko aktualus.</p> <p>6. Abipusis nepasitikėjimas.</p> <p>7. Dažnos laikinos taikos ir paliaubos.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>

	8. Strateginė Žemaitijos reikšmė. 9. Ordino autoriteto Europoje klausimas.		
40	Apibūdinimas – Algirdas siekė plėsti teritoriją į Rytus. Paaiškinimas – neramino, kad Vytautas, susijungęs su totoriais, iš naujo sieks nukariauti visą Rusiją.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
41	Vidaus – nukreiptų prieš Lietuvą koalicijų sunaikinimas. Užsienio 1. Pasitelkti į pagalbą totorius. 2. Sukurti Rytų koaliciją prieš Vakarus.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
42	Galimi atsakymai 1. Sėkmingi žygiai į Rytus didino galią ir pasitikėjimą. 2. Pergalės teikė grobio ir belaisvių. 3. Siekė plėsti LDK teritoriją.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
43	Mūšis – Vorsklos. Metai – 1399 m. Laimėtojas – totoriai. Taktika – pabėgimas iš mūšio lauko ir sugrįžimas suklaudinant priešą. Pasekmės Galimi atsakymai 1. Sunaikino Vytauto sąjungą su Tochtamyšu. 2. Privertė persiorientuoti į Vakarus. 3. Parodė, kad LDK nėra neįveikiama. 4. LDK neteko daugybės karių, sutriko jos galia Rytuose. 5. Sustiprėjo Vytauto ryšiai su Jogaila ir Lenkija. Reikšmė – sustabdė LDK plėtrą Rytuose.	8	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai. <i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti penki atsakymai. <i>6 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti šeši atsakymai. <i>7 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti septyni atsakymai. <i>8 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti aštuoni atsakymai.
44	Konflikto kilo dėl nesutarimų dėl Smolensko bei įtakos Didžiajam Naugardui ir Pskovui. Konfliktas baigėsi pasirašyta Ugros taika, kuria patvirtinta esama padėtis. Karas baigėsi – Ugros upė iki XV a. pabaigos tapo natūralia LDK ir Maskvos valdų siena.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
45	1. Po Ugros susitikimo pakito (nurimo) santykiai tarp Lietuvos ir Maskvos. 2. Vytautas pradėjo konfliktą su kryžiuočiais dėl žemaičių ir su Jogaila rengėsi lemiamam karui su Ordinu. 3. Pakilo Vytauto prestižas tarp rusų ir totorių ir įgalino jį tęsti toliau visarusišką politiką.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.

46	<p>Galimi atsakymai.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vytautas turėjo derintis prie Jogailos ir Lenkijos. 2. Jogaila ir per ją lenkai didikai vis kišosi į Lietuvos reikalus, stengdamiesi glaudžiau prisijungti Lietuvą prie Lenkijos. 3. Jogaila ir lenkai pavydėjo Vytautui. 	2	
47	<p>Teigiamas Galimi atsakymai Lietuvos valstybės išaugimą ir sustiprėjimas. Lietuvos pasidarymą didžiausia valstybe Europoje su stipriu išdu, galinga kariuomene ir klestinčiais prekybos miestais. Prie Lietuvos prijungtos rusų žemės taip pat sudarė lietuviams nemažą jėgų rezervą jų kovose su kryžiuočiais.</p> <p>Neigiamas Galimi atsakymai Lietuvos pajėgų eikvojimas per mažai skiriant dėmesio Vakarų politikai (išėjimui į Baltijos jūrą). Lietuvos kunigaikščių ir jų šeimos rusėjimas bei gudų rašto kalbos įsigalėjimas Lietuvos valstybės kanceliarijoje.</p> <p>Įvertinimas Vytautas išplėtė Lietuvos teritoriją į Rytus, bet joje lietuvių valdymas buvo sąlyginis, vyko rusėjimo procesas.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>